

Aan: Stadsdeel Amsterdam Zuid
t.a.v. R. Niekus
Postbus 51160
1007 ED Amsterdam

Briefnr : B12561

Betreft : Briefrapport onderzoek verplantbaarheid kastanje Beatrixpark NI2012002G

docnaam : B12561 Briefrapport verplantbaarheid kastanje Beatrixpark NI2012002G

Amsterdam, 7 februari 2012

Geachte heer Niekus,

Naar aanleiding van uw verzoek om een oordeel te geven over de verplantbaarheid van een witte paardenkastanje bij een van de ingangen van het Beatrixpark kan ik u het volgende mededelen.

Probleemstelling.

Het Beatrixpark in Amsterdam Zuid heeft verscheidene ingangen. Een van de ingangen aan de Diepenbrockstraat staat feitelijk in het verlengde van de Herman Gorterstraat en vormt een zichtas. Deze zichtas wordt doorbroken door een half rond perk aan de Diepenbrockstraat, voor de bewuste ingang. In dat perk staat vier *Aesculus carnea* en een *Aesculus hippocastanum*. De *Aesculus carnea* staan net bezijden de zichtlijn; de *Aesculus hippocastanum* staat er midden in. De ontwerper van Stadsdeel Zuid wil de zichtlijn graag herstellen door de *Aesculus hippocastanum* te verplanten. Aan Natura Ingenium is daarom gevraagd om aan te geven of deze boom verplantbaar is en zo ja, onder welke randvoorwaarden de boom verplant moet worden.

*Fig 1 (links): Het plantvak met de bomen in de Diepenbrockstraat. Fig 2 (rechts): De zichtlijn in de Herman Gorterstraat met ervoor de *Aesculus hippocastanum*. Links en rechts *Aesculus carnea*.*

Bevindingen bovengronds.

Op 26 januari 2012 is de boom bekeken. De boom is een jong-volwassen boom van ruim 9 meter hoog, met een stamomtrek van 80 cm en een kroondiameter van ruim 8 meter in beide richtingen. De conditie is goed: de knoppen, die al beginnen te glanzen, zijn goed en de kroon heeft veel fijn hout.

Fig 3 (links): De habitus van de witte paardenkastanje: veel fijn hout, mooie kroon.

Fig 4 (rechts) de wond aan de stamvoet. Rechts ervan een klein wurgworteltje.

Bij nader bekijken valt een grote, meermalen overgroeide wond aan de stamvoet, aan de zijde van het Beatrixpark op. Deze wond is vermoedelijk ontstaan door maaischade. Echter, erboven zijn op de stam kleine, grotendeels overgroeide scheurtjes te zien, waarvan enkele recent en niet overgroeid. Ook vertonen de takken 'schuurplekken' op plekken waar geen schuring van takken plaats vindt. Bovendien bleken veel eindjes van takken afgebroken door vroegere insterving.

De boom is dus besmet met een ziekte.

Fig. 5 (links): De kleine gaatjes in de stam met bloeding. Fig. 6 (rechts) klein, bloedend gaatje in detail.

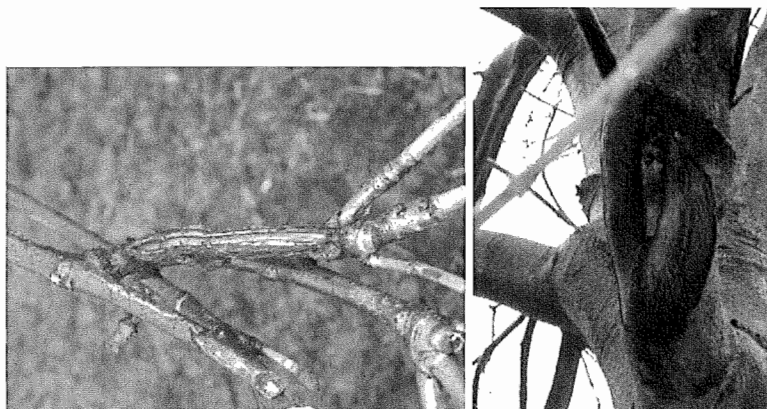

Fig 7 (links): ingestorven takeindjes en schijnbaar opengeschuurde takjes.

Fig 8 (rechts): Wat grotere 'opengeschuurde' tak.

Hierna zijn de vier omringende *Aesculus carnea* ook bekeken. Alle vier bleken ze scheurtjes en bastverruwingen te hebben die erop wijzen dat deze bomen ook geïnfecteerd zijn. Bij drie van de vier bomen raken de scheuren overgroeid, bij de overige boom is boven de eerste tak een grote, bloedende scheur te zien.

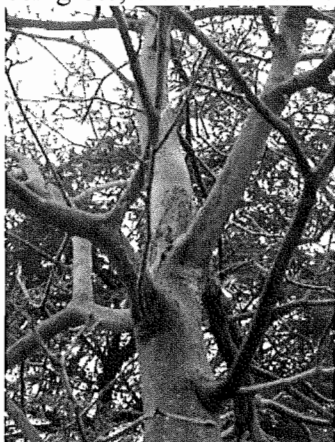

Fig 9: *Alnus carnea* 1 met overgroeide scheuren

Alnus carnea 2. Fig 10 (Links): habitus, Fig 11 (rechts): overgroeide scheuren in detail

Fig 12: *Alnus carnea* 3 met grote, bloedende scheur.

Alnus carnea 4. Fig 13 (links): wat kleinere, opengebarsten scheurtjes op de takken.

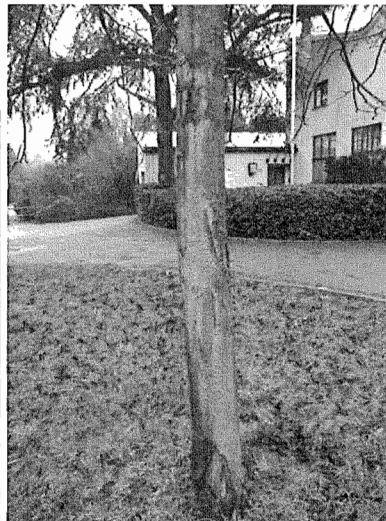

Fig 14 (rechts): overgroeide scheuren op de stam en maaischade aan de stamvoet.

Bevindingen ondergronds.

Om een indruk te krijgen van de beworteling van de boom, is tussen de *Aesculus hippocastanum* en de rand van het trottoir van de Diepenbrockstraat een kuil gegraven op 1,5 m uit de boom. De bodem bleek te bestaan uit 55 cm teelaarde, die naar beneden toe een hoger kleigehalte kreeg. De bodem was wel vrij dicht, maar rook gezond.

Onder de teelaarde bestond de bodem uit geel/grijs gevlekt, humusloos geel zand, tot minimaal 1,2 m –maaiveld. Grondwater werd niet gevonden; omdat de straat hier oploopt tot de brug, ligt het grondwater erg diep.

Fig 15 (links): locatie profielkuil. Fig 16 (rechts): Overzicht uiterst intensieve beworteling.

Beworteling. Bovenin het profiel werd een uiterst intensieve beworteling aangetroffen van zowel fijne, matig grove als grove wortels. Na een uur vrijgraven is besloten te stoppen met graven en de wortels niet verder te beschadigen. Daarom is dieper geboord, hoewel dat een minder goed beeld van de beworteling geeft dan een profielkuil. Uit de boringen bleek dat de beworteling met dezelfde mate van intensiteit doorliep tot 55 cm-mv. Op de rand van teelaarde en zand bevond zich nog een laagje wortels. Daaronder werd geen beworteling gevonden. Het zand rook af en toe licht gereduceerd.

Conclusies en advies.

De witte paardenkastanje is goed van conditie en beworteling en heeft een mooie habitus. Op zich zou deze boom goed te verplanten zijn, maar de boom is aangetast door een ziekte, vrijwel zeker de kastanjebloedingsziekte. Dat betekent dat wordt afgeraden om de boom te verplanten. De boom houdt de ziekte namelijk nu nog onder de duim, maar dat verandert als de boom er een verplantschok bij krijgt. Er wordt dan verwacht dat de ziekte de overhand krijgt en de boom dood gaat of in ieder geval door de ziekte zwaar misvormd wordt.

Helaas zijn alle vier *Aesculus carnea* ook aangetast door de ziekte, waarvan een (no 3, degene het dichtst bij het witte huis) de strijd gaat verliezen. Op dit moment is de aantasting bij de bomen 1, 2 en 4, evenals bij de Witte paardenkastanje nog niet ernstig en de bomen kunnen dus blijven staan. *Aesculus carnea* 3 heeft een ernstiger aantasting, maar hoeft op dit moment niet verwijderd te worden. Wel wordt aangeraden een verhoogde zorgplicht te hanteren. Er wordt afgeraden om op deze locatie in te boeten met *Aesculus*. Er moet dus worden nagedacht over een andere boomsoort op termijn.

Met vriendelijke groeten,

mw. drs. E.A.M. Couenberg
Natura Ingenium
J.F. Berghoefplantsoen 11
1064 DE Amsterdam
tel: 020-4118753
Email: couenberg@natura-ingenium.nl